

BEREC: op naar Europees toezicht

Column Nico van Eijk

Eind december 2009 verschenen eindelijk de nieuwe Europese regels voor de communicatiesector in het Europees Publicatieblad. In juni 2011 moeten die in nationale regels zijn omgezet. Daar is echter één grote uitzondering op. De *Body of European Regulators for Electronic Communications* gaat al dit voorjaar van start. De organisatie wordt kortweg BEREC genoemd maar heeft natuurlijk vele linguïstische gedaanten, zoals het Franse *l'Organe des régulateurs européens des communications électroniques* (ORECE), en ook Nederland doet een duit in het zakje met de ietwat kromme vertaling *Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie*. Gelukkig is ook in de communicatiesector het Engels dominant.

Nederland heeft zich bij de totstandkoming van het nieuwe regelgevend kader verzet tegen het verschuiven van meer bevoegdheden naar Europees niveau. Er zou eerder sprake moeten zijn van meer nationale bevoegdheden, want in eigen land kan met de situatie het beste inschatten, zo werd betoogd aan de hand van het kabeldossier. Uiteindelijk is het bij woorden gebleven. Nederland onthield zich van stemming in de Europese ministerraad, waardoor er geen formele blokkade werd opgeworpen.

Echt dwarsliggen is geen sterke Nederlandse eigenschap (meer). Nee, dan het polderen: inmiddels een exportproduct. Nederlanders worden graag gevraagd wanneer er ergens gevoelige issues zijn die veel

gemasseer vergen. Het was niet zonder reden dat voormalig OPTA voorzitter Jens Arnbak de eerste voorzitter werd van de ERG (European Regulators Group), de club van Europese telecom-regulators, die in 2002 een formele status kreeg als adviseur van de Europese Commissie. Dat Chris Fonteyn, de huidige OPTA-voorzitter, meteen tot vice-voorzitter van BEREC is gekozen en in 2011 voorzitter zal zijn, verbaast dan ook niet.

De grote vraag is natuurlijk wat BEREC gaat betekenen in de komende jaren. De Europese Commissie had oorspronkelijke ingezet op een 'echte' Europese telecomregulator met veel eigen personeel in Brussel. Deze toezichthouder zou besluiten van nationale toezichthouders ongedaan kunnen maken en eigen beslissingen ervoor in de plaats kunnen stellen. Dat ging een meerderheid van de lidstaten te ver, een dergelijke inbreuk op de nationale soevereiniteit werd niet op prijs gesteld. BEREC is het resultaat van een krachterspel waarbij door de Europese Commissie fors water bij de wijn is gedaan.

Een eerste aanwijzing over wat BEREC werkelijk is, volgt uit de naamgeving: het is een samenwerking van de nationale toezichthouders en dus niet een zelfstandige toezichthouder. Het lijkt of er niet veel verandert en BEREC niet veel méér is dan wat daarvoor de ERG was. Maar dat is een te gemakkelijke conclusie. Kijken we naar de taken van BEREC dan blijkt dat deze veelvuldig moet worden geraadpleegd en

om advies moet worden gevraagd. Het desbetreffende artikel in de BEREC-verordening loopt van a t/m n. BEREC kan ook aan nationale regelgevers en Europese instellingen bijstand verlenen. Met name de uitgebreide adviesbevoegdheid kan er toe leiden dat steeds meer gewicht toekomt aan de standpunten van BEREC en dat deze nationale effecten gaan sorteren. In tegenstelling tot de ERG wordt BEREC een echte organisatie met een bureau dat de activiteiten gaat ondersteunen. De financiering komt van de lidstaten en de Europese Unie, die zo een meer directe relatie krijgt met de instantie.

BEREC gaat geleid worden door een zogenaamde Raad van Regelgevers. Lidstaten mogen slechts één persoon afvaardigen. Die moet dan wel dicht op het nationale toezicht zitten. Voor Nederland is dat vanzelfsprekend de voorzitter van OPTA. Maar toch is dit niet helemaal vanzelfsprekend, want er liggen ook toezichtsbevoegdheden bij de minister van Economische Zaken (bijvoorbeeld inzake frequenties). Bovendien zijn er beleidsregels van deze minister waar OPTA zich aan te houden heeft. Tegelijkertijd moet BEREC een onafhankelijke positie innemen. Het is nog afwachten hoe het Nederlandse standpunt binnen BEREC zal worden vormgegeven.

Wanneer BEREC in staat is om in de komende jaren aan gezag te winnen, is niet uit te sluiten dat er in een volgende ronde toch een echte Europese regelgever komt. Welke lidstaten zullen zich dan schrap zetten?